

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Roel Adam
Titel	De tantes
Jaar	2014
Uitvoering	De Toneelmakerij / Paul Knieriem

Copyright (C) 2014 by Roel Adam

roel adam

de tantes

Personages

Joris

Cunera

Jo

Desiree

Zwerver

Een vervuilde ruimte die ooit een restaurant is geweest. Nu is het een puinhoop. Op elkaar gestapelde stoelen. Omgekeerde tafels. Stripboeken op de grond. Een onopgemaakt bed. Een grote houten kast met dubbele deuren. In een hoek een ingelijste portretfoto van een man in trouwkostuum met een hoed op. Overal slingeren ongeopende enveloppen met in vette letters: 'Kinderbescherming'. Borden met etensresten. Pizzadozen. Lege colablikjes. Gescheurde chipszakken. De ramen zijn dichtgeplakt met krantenpapier. Een veranda met een groot vuilnisvat. Een verzakt uithangbord in antieke stijl: 'De Vier Zusters'. Tussen de rommel zit Joris met een Donald Duck in zijn hand een zak snoep leeg te eten. Hij is op blote voeten in pyjama of een ochtendjas. De bel gaat. Stilte. De bel gaat weer.

*Joris roept Donder op! de bel Weer zo'n trut van de kinderbescherming.
roept Ik ben er niet!*

De bel gaat onophoudelijk. Joris springt op, trekt de stekker van de deurbel uit het stopcontact en roept.

*Houden jullie je maar bezig met de kindertjes in Verweggistan! voor zichzelf
Dit is mijn lijf. Dit zijn mijn gedachten. Afblijven! driftig gebons op de
buitendeur Sodeju!*

*Joris duikt zijn bed in. Trekt de dekens over zich heen en drukt de kussens op zijn
oren. Stilte. Enorm gekraak van de houten buitendeur. De kamerdeur vliegt open.
In de deuropening staat Cunera met een bijl in haar hand.*

cunera Je kunt je tante niet voor de deur laten staan.

Joris Mijn tante?!

cunera Kijk niet zo vies jongen. Ik stink niet.

Joris Ik heb geen tante. Nooit gehad en nooit willen hebben ook.

cunera Een tante heb je niet voor het uitkiezen.

joris *springt zijn bed uit* Jij bent helemaal geen tante. Jij bent van de kinderpolitie. Maar ik wil niks met jou te maken hebben. Ik zorg voor mezelf.

cunera Kinderen kunnen niet voor zichzelf zorgen.

joris *grijpt een mes* Oprotten!

cunera Wat een taal sla jij uit tegen een dame.

joris *dreigt* Ik heb een mes.

cunera En ik een bijl.

joris Ik verdedig me tot mijn laatste snik.

cunera Met dat dunschillertje?

joris Ik ben niet bang.

cunera Voor je familie hoef je niet bang te zijn.

joris Ik heb geen familie. *roept* Mama! Mama!

cunera Je moeder is dood, jongen.

joris Val dan aan!

cunera Ik val niet aan. Ik ga de boel hier eens fijn op orde brengen.

joris Jij gaat weg. Nu! Huisvredebreuk!

cunera Noem jij dit een huis? Deze zwijnenstal? Jij hebt een tante nodig met een stofzuiger en een emmertje sop.

joris Ik heb geen tante.

cunera Je hebt er drie.

joris Drie tantes?! Krijg de vinkentering, mens.

cunera Daar ben ik tegen ingeënt.

joris Mijn huis uit!

cunera Dit is jouw huis niet. Dit huis is van ons. Van de familie.

joris Dit huis is van mijn moeder.

cunera Wás van je moeder

joris Dan is het van mijn vader.

cunera Je hébt niet eens een vader.

joris Iedereen heeft een vader.

cunera Jij niet! Je moet de feiten accepteren, Joris. Je moeder is dood en wij zijn haar erfgenamen.

joris Wie: wij?

cunera Wij: je tantes.

Cunera blaast op een fluitje. Of op haar vingers, als ze dat kan. De andere tantes verschijnen. Met zwabbers, stofzuiger, sponzen, spuitbussen en desinfecteermiddelen. Tante Jo is sterk en dom. Tante Desiree is lief en zenuwachtig. Tante Cunera is de baas. Onder een vrolijke fanfare krijgt de kamer een poetsbeurt. Kleedjes worden geklopt, schade hersteld, het bed opgemaakt. Tante Jo ontwapent Joris. De jongen wordt gewassen en in een zwart pakje gestoken. Tante Cunera verzamelt de brieven van de Kinderbescherming. Alles gebeurt bliksemsnel, als in een goed ingestudeerde militaire operatie. Joris scheldt en schreeuwt als een speenvarken. Dan knevelt tante Jo Joris vast op een keukenstoel.

joris Hondenkak! Hondenkak! Hondenkak!

Cunera plakt de mond van Joris dicht met een pleister.

cunera Zo. tegen Jo De bagage, Jo.

jo Yes. Jo af

stilte

cunera 'De Vier Zusters'! Visrestaurant met uitzicht op zee en een fijne veranda! Morgen gaan we open.

desiree *met haar hoofd dicht bij Joris* Hij lijkt niet op Maria. Hij lijkt op zijn vader. Hij lijkt op Ben.

cunera Ik wil die naam hier niet horen, Desiree.

desiree Ben had ook van die priemende ogen.

cunera Als die sukkel niet had bestaan, was dit restaurant nog steeds de toptent die het vroeger ook altijd was.

desiree Toch lijkt ie op Ben. *tegen Joris* Je lijkt op je vader, Joris.

cunera Kan ie beter helemaal nergens op lijken. *Joris kreunt en steunt.* En jij moet nu maar naar de keuken gaan, Desiree.

desiree Maar hij wil ons iets zeggen.

cunera Hij heeft ons niets te zeggen.

Joris rukt enorm aan zijn touwen.

desiree Toch wel hoor. Hij ontploft bijna.

cunera Hij moet zich niet zo aanstellen.

Cunera trekt de hansaplast van de mond van Joris.

joris Pistantes! Haal me uit dit apenpak! Politie! Politie! Hondenkak!
Hondenkak!

Cunera plakt zijn mond weer dicht.

desiree Als jij van die rare taal uitslaat, kunnen we niet naar je luisteren, jongetje.

Dat pakje staat je reuzeleuk.

cunera Als jij nog één keer het woord 'hondenkak' in je mond neemt, stuur ik tante Jo op je af.

Tante Jo komt net binnen met de koffers.

jo Wil hij niet luisteren? Moet ik hem op zijn falie geven?

cunera Jij brengt de koffers naar boven, Jo. Ik slaap op de kamer aan de voorkant. Jij neemt de kamer naast het bezemhok. En Desiree krijgt het kamertje met het kleine bedje waar ze vroeger ook altijd sliep.

desiree Dat kleine houten bedje? Daar pas ik echt niet meer in, hoor. Toen was ik een meisje van tien. Een heel klein meisje.

jo Jij bent nog steeds een klein meisje, Desiree. *Jo af met de koffers*
cunera *tegen Desiree* Als je je dubbel vouwt, zal het best lukken. Ga nu maar naar de keuken. Garnalencocktail, Spaghetti Putanesca en Crème Caramel. Dat is het menu. Vanavond houden we generale repetitie.

desiree Putanesca?! Maar dat is heel veel werk! Ik denk niet dat...

cunera Voor denken hebben we jou niet gevraagd. Haal het kookboek uit je koffer en ga garnalen kopen.

desiree Garnalen kopen? Jezus!

cunera Schiet op. Aan het werk.

desiree *gaat naar de keuken* Ik moet me altijd schikken, hè?

cunera Ja, Desiree. Jij moet je altijd schikken.

Desiree af. Cunera installeert zich. Jo op.

jo Ziezo.

cunera Zeg dat wel, Jo.

jo *stilte* Ongelofelijk dorstig word ik ervan. Van die zeelucht.

cunera Je mag niet drinken.

jo Gewoon een spaatje rood, hoor.

cunera Vertel die jongen liever hoe ik me hier vroeger afsloofde in de bediening.

jo Weet ik niks meer van.

cunera Omdat jij altijd in een luie stoel van de zon zat te genieten. Met een glas in je hand.

jo Toen al?

cunera 'De Vier Zusters'! Een begrip in héél culinair Nederland! Maar er was maar één zus met genoeg verantwoordelijkheidsgevoel om de boel overeind te houden.

jo Dat verantwoordelijkheidsgevoel van jou ken ik, Kuu.

cunera Van tafeltje naar tafeltje met zes borden op mijn arm. Twaalf jaar was ik. *tegen Joris* Je plicht doen, jongen. Daar gaat het om in het leven!

jo Maar Maria hielp toch ook mee? Papa zal haar in zijn testament toch niet voor niks...

cunera Hou je mond! Er zijn kinderen bij.

jo Maria had de Horecavakschool. Jij niet.

cunera Maar ze was jonger dan ik! Dat lievelingetje van onze ouders!

jo Omdat ze van die leuke blonde krulletjes had.

cunera Alle jongens van het dorp achter haar aan.

jo Een bofkont was het.

cunera Liet zich versieren door de eerste de beste flapdrol en je ziet wat er van komt. *Joris steunt en kreunt. Cunera naar Joris* Maar je tante Cunera zet de boel weer op poten. Ik ben uit héél ander hout gesneden dan die ouders van jou. Uit duurzaam keihard ijzerhout.

jo Hij is al een stuk rustiger, hè. *gaat ook naar Joris* Mag de hansaplast van zijn mond, Cunera?

cunera Laat ie zich eerst maar eens bij de feiten neerleggen.

jo *in zijn oor alsof hij doof is* Je moet je bij de feiten neerleggen, Joris. Heb je tante Cunera gehoord? *Joris knikt.* Hij legt zich bij de feiten neer, Cunera.

cunera Ik zie het, Jo.

Cunera trekt de pleister van de mond van Joris.

joris Au! Honde...! Honde...! Honde...!

cunera Honde... wat?

joris Niks! Schijt!

cunera Gaan wij nu eindelijk redelijk praten?

joris Redelijk praten? Wat is dat?

cunera Dat een kind luistert naar wat zijn tantes te zeggen hebben.

joris Ik heb geen tantes.

jo Maar wij hebben wel een neefje. Een brutaal, onopgevoed neefje.

joris Ik ben geen neefje. Ik ben Joris. Ik doe wat ik wil. Ik ga niet naar school.

Ik eet alleen maar kauwgom en drop. Ik drink vijf liter cola per dag. Ik ben ik. En ik heb met niemand wat te maken.

jo Noem jij dit redelijk praten, Cunera?

cunera Wij zijn verantwoordelijk voor je opvoeding, Joris. Wij zijn je familie.

jo *knijpt in zijn wang* Als een neefje in nood is, staat er altijd een fijne tante paraat om hem te helpen.

joris Ik ben niet in nood.

cunera Het water staat aan je lippen, jongen.

jo En je kunt niet zwemmen.

cunera Wij zijn de reddingsboei waaraan je je vast kunt klampen.

jo Je kunt ons vertrouwen.

cunera Mensen kunnen nu eenmaal niet leven op kauwgom en drop.

joris Ik bak ook wel eens een ei, hoor.

jo Heel verstandig van je.

cunera *met de enveloppen* Maar heel ónverstandig om deze brieven niet open te maken. Maar nu is het te laat. Nu komt ie langs. De inspecteur van de Kinderbescherming. Om je in een tehuis te stoppen.

joris Een tehuis?!

cunera Weet je wel dat de burens al een jaar over je klagen?

jo Over die rotzooi in de tuin bijvoorbeeld.

cunera Dit is een heel nette wijk, Joris. Met heel nette mensen.

jo Iedereen schaamt zich voor jou.

cunera Waarom steek jij de vlag niet uit op de Nationale Feestdagen?

joris *in de war* Omdat ik geen...

jo Waarom juich jij niet als het Nederlands Elftal een doelpunt maakt?

joris Ik hou niet van voetbal.

jo Dat is heel raar, Joris.

cunera Jij bent de enige in deze straat die uit de toon valt.

joris Maar daarom hoef ik toch niet naar een tehuis? Hier ben ik geboren.

Hier heb ik met mijn moeder gewoond. Dit is alles wat ik nog heb.

cunera Ach jongen toch. Dat begrijpen we heel goed.

jo Je tantes zullen je helpen hoor.

cunera Ik zal die inspecteur morgen vragen of ik je voogd kan worden.

joris Wat is dat nou weer: een voogd!?

jo Iemand die een arme weesjongen de liefde geeft die hij nodig heeft.

cunera Ik zal een vader en een moeder tegelijk voor je zijn. Ik zal je dwarse gedrag corrigeren. Ik zal ervoor zorgen dat je op het rechte pad blijft.

joris Ik wil geen recht pad! Ik wil kronkels! Een afgrond!

cunera Jij hebt niets te willen.

jo Omdat je een kind bent.

joris Ik wil geen voogd! Hondenkak! Hondenkak!

cunera Pak hem, Jo.

Jo tilt Joris uit zijn stoel, draait hem

ondersteboven en schudt hem door elkaar.

opkomst Desiree met plastic zak

desiree *trionfantelijk* Pelgarnalen! *stilte* Wat zijn jullie aan het doen?

cunera Wij praten met Joris.

desiree Waarom hangt ie ondersteboven?

jo Omdat er een snoepje in zijn keel zit. Hij stikte erin. Hij was bijna dood.

desiree *naar Joris toe* O wat zielig.

cunera Ga jij nu maar aan je werk, hè. Wij houden familieberaad.

desiree Daar hoor ik toch ook bij te zijn?

cunera Topoverleg, Desiree. De top dat zijn wij. Jij doet de keuken.

desiree Nou!

cunera Ga de garnalen maar pellen.

desiree Het zijn er een heleboel!

cunera Daarom.

desiree *gaat, bij de keukendeur* Ik moet me altijd...

cunera Ja, Desiree. Jij moet je altijd schikken.

Desiree af

cunera *tegen Joris* En nu serieus, jongen. Je kunt maar beter stoppen met je gevecht. Want die kínderinspecteur: dat is een kwaaië.

joris Iedereen blijft met zijn fikken van me af.

cunera Als je niet meewerkt, dan vertellen we hem álles. Over je eetgewoontes. Over je ADHD. Over je persoonlijkheidsstoornis.

jo Over je scheldkanonnades. En je kleptomanie. En je alcoholisme.

joris Allemaal leugens!

jo Jij bent een typisch geval voor een kindertehuis.

joris Er is met mij niks aan de hand!

jo Wil je soms een mislukkeling worden? Net als je vader?

cunera Iemand die de hele dag in zijn bed ligt? Iemand die ons mooie visrestaurant...

joris Geen enkele steen hier is van jullie!

jo ...dat door jouw opa uit de grond is gestampt...

cunera ...laat verloederen?!

jo We hebben als kleine meisjes nog tussen deze eettafels gespeeld.

cunera Dus dát weet je nog wel? Maar je bent wel vergeten hoe ik als puber in mijn wit kanten schortje tot diep in de nacht de afwas stond te doen.

jo Cunera heeft hier altijd keihard gewerkt.

joris Jullie hebben geen enkel recht!

cunera Wij hebben álle rechten. Het recht van een tante weegt altijd zwaarder dan dat van een neefje. Dat staat in de wet.

joris Ik heb schijt aan de wet!

jo *wil hem slaan* Begin je weer!

cunera Hou je in, Jo.

jo *tegen Cunera* Dit is toch hondsbrutaal. Aan hem kun je toch helemaal zien waarom ik God elke dag op mijn blote knieën dank dat ik nooit een kind heb gekregen.

cunera Jij hebt nooit een kind gekregen, omdat je nooit een mán hebt kunnen krijgen, Jo.

jo O ja? O ja? Jij hebt ook nooit een man kunnen krijgen, hoor.

cunera Ik heb nooit een man willen krijgen. Dat is een groot verschil.

jo Alleen Maria had het geluk om...

cunera Houd je mond over Maria!

jo Ik krijg zo'n enorme dorst van dit familieberaad. Heb je geen biertje in huis jongen?

cunera In een visrestaurant drinkt men wijn. Witte wijn. Zoals het hoort.

jo Bier of wijn. Maakt mij niks uit.

cunera Dit wordt een stérrenrestaurant. Met een wijnkaart. Geen biertent.

Het doorgeefluik naar de keuken gaat open.

Het hoofd van Desiree

desiree Kan iemand mij helpen met de garnalen? Die beestjes zijn zo klein en ik heb van die dikke vingers.

jo Die hebben we allemaal, Desiree. Dat zit in de familie.

desiree Cunera heeft geen dikke vingers.

cunera Ik heb vanochtend mijn nagels gelakt.

desiree Waarom moet ik altijd de kutklusjes doen?

jo/cunera *Unisono* Omdat je de jongste bent.

desiree *slaat het doorgeefluik dicht* Ach wat!

joris Wanneer gaan jullie nu eindelijk weg?!

cunera Nooit meer.

joris Dit huis is van mij!

jo O ja? Kun je dat bewijzen?

cunera Je hebt niet eens een eigendomsbewijs.

joris Welwaar!

cunera Is dat zo? *stilte* Waar is het dan?

joris Gaat je geen ene rooie rotmoer aan.

jo *schudt hem door elkaar* Wil jij nou eens ophouden met dat onuitstaanbare gedrag!

cunera Hou je in, jij! *tegen Joris* Waar is dat eigendomsbewijs, Joris?

joris In mijn bed. Onder het matras.

cunera *tegen Jo* Actie, Jo!

Jo keert het matras om.

joris O nee. In een plastic zak in de stortbak van de wc. *Cunera wijst. Jo loopt naar de deur.* Ik bedoel: in het gootsteenkastje bij de mottenballen en het

rattengif. O nee: In het handschoenenkastje van mijn Jaguar. O nee:
opgegeten, doorgeslikt en uitgekakt.

jo *wil hem slaan* Vervelende pestkop!

cunera Jo! *stilte* Als jij ons dat bewijs niet kunt laten zien, dan is dit huis met
alles wat erin staat van mij. Van je voogd. Zo luidt de wet.

joris Schijt!

jo Jij mag schijt aan de wet hebben, jochie, maar de wet heeft geen schijt aan
jou.

joris *woedend* Als mijn vader terugkomt, dan trapt hij jullie vierkant zijn huis
uit.

cunera Die komt niet terug. Je vader was een losbol.

jo Liet zijn vrouw in de steek. Zijn zoontje van twee.

cunera Jouw vader is voor eeuwig verdwenen in een donker zwart gat aan
het eind van de wereld.

joris *snikt* Praat niet zo! Niet zo gemeen! Zo gemeen over iemand die er
niet is!

cunera Wij gemeen?

jo Terwijl wij helemaal uit Schin op Geul zijn gereisd om voor jou te zorgen?

joris *huilt* Jullie zijn niet eens op de begrafenis van mama geweest! Op de
begrafenis van jullie eigen zus!

cunera Omdat we geen fatsoenlijk overlijdensbericht hebben gekregen.

joris *huilt* Ik wist jullie adres niet. Ik wist niet eens dat ik tantes had.

jo Kun je nagaan hoeveel jij om je familie geeft!

joris *huilt* Papa! Mama!

cunera Ze zijn dood, Joris.

jo Ze zijn allebei hartstikke dood.

joris *huilt hartverscheurend* Schijt! Kak! Stront!

Het doorgeefluik gaat open.

Het hoofd van Desiree

desiree Ach gut! De jongen! *komt erbij* Wat is er, Joris? Kom maar bij je tante, hoor. Hebben ze je pijn gedaan? Vertel het maar. Vertel het maar allemaal aan tante Desiree. *pakt garnalen uit schortzak* Wil je een handje garnalen?

joris *slaat de garnalen uit haar hand* Nee!

desiree Wat doen jullie met hem?!

cunera We vertellen hem de waarheid.

jo De harde waarheid.

desiree Waarom?

jo Omdat hij daar aan toe is.

cunera Hij kan niet eeuwig blijven dromen en hopen dat er iets gebeurt dat nooit zal gebeuren. Hij moet de realiteit onder ogen zien.

desiree Dat doet ie toch! Hij heeft verdriet om zijn ouders.

cunera Heb je mij een traan zien laten toen papa stierf? Heb je Jo ook maar één seconde in verwarring gezien toen mama de pijp uit ging? De enige die stond te sniffen en te snotteren op die begrafenis was jij.

desiree En Maria. Maria en ik zijn gevoelig.

Zo is hij ook.

jo Maria wás gevoelig. Want ze is er niet meer.

Joris barst weer in snikken uit.

cunera *tegen Desiree* Zijn de garnalen gepeld?

desiree Doe toch niet altijd zo irritant zakelijk, jij!

cunera En doe jij niet altijd zo overdreven sentimenteel. *tegen Joris* Luister jochie. Ik wil dat één ding duidelijk is: morgen word je twaalf....

jo Is hij morgen jarig?

cunera Ja, Jo. Net zoals jij. Omdat hij op jouw verjaardag geboren werd, heeft Maria haar zoon naar jou vernoemd.

jo *verbaasd* Heet hij Joris omdat ik Jo heet?

cunera Dus het is de hoogste tijd om een verstandige jongen te worden.

Keer terug in de schoot van je familie. Werk met ons mee. Je voogd heeft grootse plannen met jou. En niet alleen met jou, maar ook met dit prachtige zakenpand.

desiree Een voogd? Wie is zijn voogd?

cunera Ik.

desiree *verbijsterd* Jij?! Sinds wanneer?

jo Hadden we jou iets gevraagd, Desiree?

cunera Ik zal ervoor zorgen dat deze niksnut een keurig familielid wordt.

Iemand waar we trots op kunnen zijn.

jo Een aardig, behulpzaam en voorbeeldig neefje.

joris En als ik dat niet wil?

cunera Dan stuurt die inspecteur je zonder pardon naar een kindertehuis.

jo Dus je hebt je lot in eigen hand.

desiree Welke inspecteur?

cunera *tegen iedereen* Laten we onze handen ineen slaan, mensen. Laten we dit familierestaurant uit het moeras omhoog tillen. Ik heb de leiding. Jo doet de security. Desiree werkt in de keuken.

joris *zacht* En ik?

cunera Jij bent de kelner.

jo De ober.

cunera De jongste bediende.

jo De piccolo.

cunera Het manusje van alles.

jo De knecht.

cunera tegen Jo Kom! We moeten de koffers nog uitpakken.

jo De security, hè?

cunera Ja, Jo.

jo Krijg ik altijd enorme dorst van. Van de security.

Jo af. Bij de deur draait Cunera zich om.

cunera We houden straks generale repetitie, Joris. Driesterrenniveau. Dus kam je haren en maak je nagels schoon.

Cunera af. Joris stort zich op zijn bed.

joris Kak! Schijt! Stront!

stilte

desiree naar Joris Dat pakje staat je reuzeleuk. *stilte* Ga je vaak naar het strand? *stilte* Maria en ik waren vroeger gek op de zee. *stilte* Je moeder en ik.

joris Houd je kop. Ik snap wel dat je zussen een hekel aan je hebben. Ga die garnalen toch pellen, mens.

desiree *begint een tafeltje te dekken* Jij bent in de rouw, hè.

joris Hoezo?

desiree Dat je helemaal rauw bent van binnen. Waar staat het servies?

joris Heb ik een week geleden aan gruzels gegoid.

desiree Flink van je. *pakt het servies* Ik sliep op zolder. En je moeder op de begane grond. We stuurden elkaar 's nachts briefjes. Aan een lang touw.

Over wat we de volgende dag gingen doen.

joris Praat niet over mijn moeder!

desiree *geeft Joris een hand bestek* Hier. Dek de tafel. Jij bent de kelner.

joris Ja! Of niet!

desiree De kelner dekt de tafel.

joris Ja! Of niet!

desiree Vorken links en messen rechts.

joris Ja! Of niet!

desiree En een klein lepeltje voor de garnalencocktail.

joris Ja! Of niet!

desiree *loopt naar de keuken* Probeer er het beste van te maken, jongen.

joris Doe het zelf!

desiree Ik ben kok. Geen kelner.

Joris gooit het bestek op de tafel. Er breekt een bord. Desiree gaat terug naar het tafeltje.

desiree Geeft dat een lekker gevoel?

joris Ja.

desiree Orde en netheid; daar draait het om in een restaurant.

joris Niet in mijn restaurant.

desiree *pakt het gebroken bord* Je opa heeft dit bord gekocht. Je moeder heeft er soep in geschept. Je vader heeft het afgewassen. Nu mag jij het in de vuilnisbak gooien.

Desiree af naar de keuken. Joris loopt met de scherven porselein naar de veranda. Daar staat al een tijdje een zwerver naar binnen te gluren. De zwerver heeft een lange baard en is gekleed in gerafeld zwerverskostuum. Hij duikt het vuilnisvat in om zich te verbergen. Joris gooit de scherven in het vat.

zwerver *in het vat* Au! Eh... miauw!

joris Stomme kat.

Joris naar binnen. Haalt vanachter een schilderij een sleutel tevoorschijn. Opent daarmee de grote houten kast. Haalt daar een zwart kostuum uit. Ruikt aan het overhemd. Drukt het colbert tegen zich aan. Bekijkt de stropdas. Haalt een

vulpen uit de binnenzak van het colbert. Hangt het kostuum terug. Pakt een blocnote uit de kast. Sluit de kast. Verbergt de sleutel achter het schilderij.

joris Lieve Mama. Waarom heb je me nooit gezegd dat je zussen had? Nu zit ik gevangen in een stinkend visrestaurant met een horde verschrikkelijke tantes. Stuur alsjeblieft drie bliksemschichten uit de wolken naar beneden, zodat die heksen verpulveren.

Cunera in bontjas op. Joris verbergt zijn brief.

cunera Heb jij niks beters te doen dan voor je uit zitten staren?

joris De tafel is gedekt.

cunera Waar zijn de vingerkommetjes? In een visrestaurant horen die op tafel te staan.

joris O.

cunera Wat nou: o? Als ik straks terugkom, zorg je maar dat ze er zijn. roept
Kom je, Jo! Dan kunnen we generale repetitie gaan houden.

Cunera af. Joris gaat door met zijn brief.

joris Ik stop deze brief in een fles en gooi hem in de golven. Niemand weet hoe je een brief naar de hemel moet sturen. Het is niet eerlijk dat je dood bent gegaan. De groeten van je zoon, Joris.

Tante Jo op in militaire overjas. Bespiedt Joris. Joris vouwt de brief op. Gaat op een stoel staan. Pakt een fles wijn uit de voorraad. Ontkurkt de fles. Weet niet waar hij er mee naartoe moet. Loopt naar het vuilnisvat. Wil de fles daarin leeg gooien. Jo sluipt naar hem toe.

jo Waar ben jij nou mee bezig!

joris schrikt Niks... eh... ik...

jo Sta jij je hier een beetje te vermaken met een fles wijn? Weet jij wel dat het voor een jongetje van jouw leeftijd absoluut verboden is om zich in alcohol te verdiepen?

Jo trekt de fles uit zijn hand. Drinkt hem leeg.

jo Zo. Opgeruimd staat netjes. En niets tegen Cunera zeggen. Beloofd?

joris Ik beloof niks.

jo Je doet wat ik zeg. Want ik ben een kwaai. Een heel kwaai.

Jo gooit de lege fles in het vuilnisvat.

zwerver *in het vat* Au!

jo tegen Joris Zei je wat?

joris Nee.

jo Lieg niet.

joris Doe ik niet.

jo Denk je dat er iets aan mijn oren mankeert?

joris Ja.

jo Ja, wat?

joris Ja, tante Jo.

Jo af. Joris wil de fles uit het vuilnisvat pakken. De zwerver duikt op.

zwerver Hey, Mister! Kan ik hier iets te eten krijgen?

joris Waarom zit jij in mijn vuilnisvat?

zwerver In de horeca wordt altijd wel een botje in het vuilnisvat gemieterd.

Of een karbonade met een vet randje. Maar hier bekogelen ze je met lege flessen. Wat sta je nou te apegapen, Mister? Help me eens een handje. Een man komt sneller in een vuilnisvat terecht dan dat ie er weer uit klimt.

joris *helpt hem* Je stinkt een uur in de wind man.

zwerver In de Westen- of de Oostenwind?

joris Gewoon in de stinkende wind!

zwerver *maakt een dansje* Here comes the story of the Hurricane! The man the authorities came to blame! For something he had never done! De

zwerver stopt met dansen. Hoe heet je?

joris Joris.

zwerver *schudt Joris de hand* Hey Mister can you tell me. Where a man might find a bed. He just grinned and shook my hand. No was all he said.
andere toon Heb je een kleine versnapering voor een verdwaalde matroos?

joris We hebben garnalencocktail en Spaghetti Putanesca op het menu.

zwerver Putanesca! Dat at ik het liefst in de trattoria's van Palermo vóór ik ging pierewaaien.

joris Pieren waaien?

Het doorgeefluik gaat open.

joris Stil!

desiree *roept* Joris! Wat gebeurt daar?

joris Niets! Het is de kat!

desiree Heb jij een kat? Wil je een schoteltje melk?

joris Doe maar een schoteltje Putanesca.

desiree Met rode peper? Dat kan niet hoor. Veel te pittig voor een kat.

Het doorgeefluik gaat dicht.

joris Wat is dat: pieren waaien?

zwerver Heeft je vader je dat nooit verteld?

joris Nee.

zwerver Slechte vader! Had ie allang moeten doen. Hoe oud ben je?

joris Bijna twaalf. Ik ben morgen jarig.

zwerver Pierewaaidag! Je verjaardag is de beste dag om samen met je vader de hort op te gaan!

joris Ik heb geen vader.

zwerver Toch wel gehad?

joris Nee.

zwerver Lullig voor je. *stilte* En je moeder? Hoe gaat het daarmee?

joris Waar bemoei je je mee?! Met je gemister en je rare baard en je stinkende kleren. Mijn moeder is dood.

zwerver Dubbel lullig.

joris Hondenkak.

zwerver Zeg dat wel.

joris En als klap op de vuurpijl stelen die drie heksen morgen mijn huis onder mijn kont vandaan.

zwerver Op je verjaardag? *stilte* Je moet je familie te hulp roepen.

joris Je snapt het niet, Mister. Die heksen zijn mijn familie.

Joris haalt de brief van zijn moeder uit zijn zak. Verfrommelt hem. Gooit de prop in het vuilnisvat.

zwerver Wat is dat?

joris Oude rommel. Troep. Hondenkak.

Desiree op uit de keuken

desiree Joris!

joris *tegen de zwerver* Weg jij!

De zwerver springt het vuilnisvat in.

desiree *roept* Zet de voorgerechten op tafel!

Joris loopt naar binnen en langs Desiree de keuken in. De zwerver vouwt de prop papier open en leest. Joris op uit de keuken met bordje Putanesca.

desiree Dat is het hoofdgerecht, hoor.

joris *Weet ik. staat bij het vuilnisvat*

Desiree en Cunera verschijnen op de veranda. De zwerver duikt weg. Stilte.

cunera Wat sta je daar nou met dat bord in je handen, kelner?

joris Dit is voor de kat. De huiskat.

cunera Katten zijn absoluut ongewenst in een visrestaurant.

jo Zou je onze jassen niet eens aannemen, knecht?

joris Zeker, dames.

Joris zet het bordje naast het vuilnisvat en neemt de jassen aan. De tantes gaan aan tafel.

cunera *bij de tafel* Dat ziet er keurig uit. *tegen Joris* Aan welk tafeltje had je ons gedacht?

joris Er is maar één tafeltje.

cunera *geïrriteerd* U! Je zegt 'u' tegen de klanten, jongen. Nou! Waar had je ons gedacht?

joris Eh... aan dit éne tafeltje.

Cunera en Desiree gaan zitten.

jo *tegen Joris* En dan schuif je onze stoelen aan en geef je ons het menu.

joris We hebben garnalencocktail, Spaghetti Putanesca...

cunera Dat weten we! Wij willen het menu!

joris Waar hadden jullie mij gedacht?

cunera U! U! Het menu!

joris Er staan maar twee stoelen.

cunera Precies, kelner. Er is één tafeltje, er zijn twee stoelen en er is één onbehouwen kelner, maar er is géén menu!! Het menú!!

joris Ik moet toch ook iets eten?

jo Jij bent personeel. Jij eet vanavond in de keuken de restjes op. Samen met de kokkin.

Het doorgeefluik gaat open. Desiree

desiree Ik moet me altijd...

jo/cunera *unisono* Ja, Desiree. Jij moet je altijd schikken.

cunera *tegen Joris* De menu's! Nu!

desiree Hier!

Desiree gooit twee menukaarten de eetzaal in. Slaat het doorgeefluik dicht. Joris geeft de menu's.

joris Alstublieft.

jo Is er ook een wijnkaart?

cunera Jij drinkt water, Jo.

jo Bij de vis? Vis moet zwemmen.

cunera Jouw vis zwemt het best in een glas rode spa. *tegen Joris* Doet u ons maar een Spaghetti Putanesca. En vooraf graag de garnalencocktail.

joris Uitstekende keus.

cunera *tegen Jo* Zullen we een nagerecht nemen, Jo?

jo *chagrijnig* Welja. Waarom niet?

cunera Is er iets?

jo Nee. Niets.

cunera Je weet wat je beloofd hebt. Het is een vloek. Je moet er tegen vechten.

jo *gooit haar stoel naar achteren* Dat doe ik toch!

cunera Blijf zitten. We zijn gezellig uit eten.

jo Ik vecht, Cunera. Mijn leven is één groot gevecht. Van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. Ik ben niet voor niets in het leger gegaan.

cunera Maar ze hebben je wel na twee weken de laan uitgestuurd. Omdat je met je dronken kop met een tank op de officierskantine inreed.

jo Ik was niet dronken. Alleen wat impulsief.

cunera En je uniform mag je ook niet meer dragen.

jo *slaat zich pathetisch op de borst* Mijn uniform is mijn trots! Dat trek ik nooit meer uit! Hierin heb ik het vaderland gediend. En nu dien ik jou. Als hoofd van de security van een toprestaurant.

joris Zal ik dan maar de Crème Caramel doen?

cunera *tegen Joris* Ja, kelner. En neem voor mevrouw hier een glas spa mee.
En voor mij een fles witte wijn.

jo Nee! Cunera! Nee!

cunera Een half flesje dan.

jo Je mag me hier niet vlak voor mijn neus lekker gaan zitten maken!

cunera Ik ben de oudste, Jo. Ik ken mijn maat.

joris Verder nog iets van uw dienst?

cunera Nee hoor. Dit was het wel.

Joris af naar de keuken

jo Hij begint zijn best te doen.

cunera Het is een wolfskind.

jo Hij knijpt 'm natuurlijk enorm voor die inspecteur die morgen op bezoek komt.

cunera Er komt morgen helemaal geen inspecteur.

jo Geen inspecteur? Maar je zei...

cunera De Kinderbescherming heeft wel iets anders te doen dan zich met die dwarskop te bemoeien. De inspecteur die morgen langs komt ben jij.

jo Hè? Wat?

cunera *begint te fluisteren* Jij verkleedt je straks als inspecteur van de Kinderbescherming.

jo Ik?! Waarom?

cunera Het is een list, Jo.

jo Lijkt me een heel slechte list, Kuu.

cunera *pakt een papier* Jij zorgt ervoor dat hij dit papier ondertekent.

jo Ik ben administratief erg onhandig, hoor.

cunera Door die handtekening word ik niet alleen zijn voogd, maar krijg ik ook het beheer over al zijn bezittingen.

jo Nu begrijp ik het! Het gaat jou om het huis!

cunera Dacht je dat ik ons dure familiepand in de handen van zo'n vervelend ettertje laat verkrotten?

jo Wat... eh... slim van je. Maar dit lijkt me toch echt een klusje voor Desiree, Kuu.

cunera Jij lijkt van ons drieën het meest op een man.

jo Ik lijk helemaal niet op een man.

cunera Jij bent de vleesgeworden mannelijkheid.

jo In wezen ben ik heel vrouwelijk. Supervrouwelijk.

cunera Ik heb een zwart pak voor je bij me. Een mannenpak.

jo Past me niet.

cunera Een heel grote maat. Een pruik. Wat snorren en baarden...

jo Wijn! Ik moet nu meteen een glas wijn.

cunera Juist nu moeten we het hoofd koel houden, Jo.

opkomst Joris met dienblad

cunera Stil. Daar heb je hem.

Joris zet vakkundig de garnalencocktails op tafel.

joris *met de drank* Voor wie was de wijn?

jo Voor... voor deze mevrouw hier.

joris *tegen Jo* En u had de Spa?

jo Ja. Lekker.

joris Eet smakelijk, dames.

Joris gaat met een servet over de arm in de hoek staan. Cunera staat op en schuift haar stoel naar achteren.

jo Wat ga je doen?

cunera Even mijn mascara bijwerken.

jo Moet dat nú? *wijst op de wijn* Laat me alsjeblieft niet alleen met... eh...
met die kelner daaro.

cunera Stel je niet aan, Jo.

Cunera af. Jo alleen met wijn en kelner. Pakt de fles. Ruikt aan de geopende fles.

jo Mooie fles wijn.

joris Dank u, dame.

Stilte waarin Jo smacht en Joris toekijkt.

jo Kun jij niet even een potje gaan voetballen, jongen?

joris Onder diensttijd?

jo Je moet je opdracht niet zo letterlijk nemen, joh.

joris Ik doe graag mijn plicht.

*Ondertussen is de zwerver uit het vuilnisvat geklommen. Hij stort zich
uitgehongerd op*

*het bordje Putanesca. De gevolgen zijn verschrikkelijk. Met een kreet van
brandende pijn stormt hij de eetzaal binnen.*

zwerver Aaaaah! Aaaaah! Brand! Brand! Aaaaah! Aaaaah!

*De zwerver stort zich op de fles witte wijn. Slaat die geheel achterover. Verdwijnt
sneller dan hij gekomen is. Duikt weg in het vuilnisvat. Niemand heeft begrepen
wat er eigenlijk gebeurd is. Joris en Jo zijn verbouwereerd. Cunera op. Gaat zitten.*

cunera Is er wat?

jo Nee. Niets.

Cunera wil zich wijn inschenken.

cunera Jo! Wat valt me dit vuil en vies van je tegen!

jo Ik was het niet, Cunera. Echt niet.

cunera Nee! Het was Sinterklaas!

jo Ja! Een man met een baard!

cunera Een alcoholische hallucinatie! Joris?! Wat is er gebeurd?

joris Ik ben kelner, mevrouw. Geen klikspaan.

cunera En ik ben de baas hier. En bijna je voogd. En je tante. Spreek!

joris Omdat u zo aandringt, zal ik, eh... hoewel het me erg tegen de borst stuit... het spijt me tante Jo, maar ik moet van tante Cunera eerlijk vertellen wat ik heb gezien. Lieve tante Cunera: u had nauwelijks uw hielen gelicht, of uw zus strekt haar hand uit naar de fles witte wijn. Ik zeg nog: pas op tante Jo, weet u wel wat u doet? Maar zij werpt mij een vernietigende blik toe en slaat in één slok de inhoud naar binnen.

jo *stormt op Joris af* Smerig klein geniepig miezerig rotkind!

cunera Houd je in, Jo.

jo *met haar handen om zijn nek* Ik vermoord je!

cunera Naar je plaats! Er wordt alleen geweld gebruikt als ik het zeg. Eet je garnalencocktail op.

Jo gaat zitten.

jo Ik heb helemaal geen trek meer.

cunera Doe niet zo ongelooflijk kinderachtig.

Ze eten.

jo Het smaakt me van geen kanten.

joris Zijn de garnalen niet vers? Moet ik een klacht bij de kok indienen?

cunera De garnalen zijn top.

joris *bij de tafel* Kan ik het hoofdgerecht serveren?

jo Graag! Wolfskind!

Joris met borden naar de keuken. We zien de zwerver in een hoekje van de veranda in de weer met zijn mobiele telefoon. De ouderwetse restauranttelefoon aan de muur gaat over. Desiree komt uit de keuken en neemt op.

desiree Met visrestaurant 'De Vier Zusters'. *luistert* Uitstekend. Staat genoteerd. *luistert* Daar zorg ik voor, mijnheer. *hangt op. enthousiast* We hebben een reservering!

cunera Dat is fantastisch! Voor morgen?

desiree Voor vandaag.

cunera Ongelooflijk.

jo Maar we zijn nog niet open.

desiree *knoopt haar bloesje los* Wat geeft dat nou?

cunera Wat heerlijk dat de gasten de weg naar ons restaurant nu al weten te vinden. Hoe laat komen ze?

desiree Nu!

Er ontstaat een enthousiaste paniek.

cunera *staat op* O jee! O jee! Kom op mensen. Actie!

jo Er is niet genoeg plek.

cunera *roept* Joris! Er moet een tafeltje bij!

jo *roept* Desiree?! Waar hangt die rotkelner uit?!

cunera Dit bed moet weg. *roept* Joris!

De tantes lopen druk te doen. Jo begint met het bed te zeulen.

cunera Ik wist het wel. Eens een toprestaurant altijd een toprestaurant.

Snel! Snel! De jongen moet klaarstaan bij de garderobe. Om de gasten te ontvangen. *roept* Joris!

desiree *terwijl ze haar lippen stift* Het is er maar één hoor.

cunera Wat één?

desiree Eén gast.

cunera Hoezo? Eén gast?

desiree Een man. Een man alléén.

cunera *verbijsterd* Een man alléén?! Dat kan niet hoor. Dit is een familierestaurant.

desiree Wat maakt dat nou uit?

cunera We gaan hier geen mannen alléén ontvangen.

desiree Waarom niet?

jo Dat je dat niet snapt, Desiree.

cunera *tegen Jo* Hou maar op, Jo. Einde oefening. *tegen Desiree* Een vrouw alléén zou nog kunnen. Maar een mán alléén niet.

desiree Wat is het verschil tussen een man alléén en een vrouw alléén?

cunera Dat begrijp je zelf toch ook wel? Een man alléén is toch altijd op iets uit!

desiree Die is uit, ja. Uit eten.

jo Doe toch niet altijd zo ontzettend naïef, jij.

desiree Ik doe niet naïef.

cunera Jij bent naïef geboren en jij gaat naïef dood.

desiree Ik vind het leuk. Een man alléén.

jo Omdat jij een enorme snol bent!

cunera Mannen alléén gaan alleen naar restaurants die door vrouwen alléén worden gerund, omdat ze ergens zin in hebben!

desiree Alle mensen die naar een restaurant gaan hebben ergens zin in. Omdat ze honger hebben.

jo Knoop je bloesje maar weer dicht, hoor.

desiree Jullie zijn gewoon jaloers. Omdat ik jonger ben dan jullie.

cunera Bel hem maar af.

desiree Wie?

jo Die man alléén natuurlijk.

desiree Ik weet zijn nummer toch niet?!

cunera Dan ga je straks netjes bij de deur staan en je zegt hem recht in zijn gezicht dat we vol zitten. Dat we overreserveringen hebben.

desiree Als ie langs me heen kijkt ziet ie toch meteen dat ik sta te liegen.

jo Dan maak je jezelf maar breed.

desiree Dat jij nou zo dik bent dat je zelfs het uitzicht van tien mannen alléén kunt belemmeren!

cunera Vort! Naar je werkplek! Naar de keuken! Waar je thuis hoort! En laat die kelner van je het hoofdgerecht opdienen.

jo En trek iets fatsoenlijks aan!

desiree Ik moet me altijd...

jo/cunera *unisono* Ja, Desiree! Jij moet je altijd schikken!

desiree Maar op een dag pik ik dat niet meer!

Desiree slaat de keukendeur dicht. Jo en Cunera aan het tafeltje.

jo Wat een kapsones die meid. *stilte* Ik ben toch niet echt... dik?

cunera Welnee, Jo.

Desiree en Joris staan te smoezen bij de keukendeur. Joris met twee bordjes Putanesca. Desiree met een blik rode peper en chili. Strooit dat ruimhartig over de porties.

joris *zacht* Maar dat heb ik al gedaan.

desiree *zacht* Wat?

joris *zacht* Dubbel rode peper erin.

desiree *met het blik. zacht* Krijgen ze van mij vierdubbel.

Joris serveert keurig de Spaghetti Putanesca.

jo Dat ziet er heerlijk uit, kelner.

cunera Fijn dat je zo meewerkt, Joris. Je krijgt er al een beetje schik in, hè?

In het kelnertje spelen?

joris *maakt een buiging* Smakelijk eten, dames.

De tantes nemen tegelijkertijd een hap Putanesca.
cunera Aaaaah! Aaaaah! Water! Water!
jo Aaaaah! Aaaaah! Wijn! Bier! Jenever!
cunera Water! Water! Au secours! Au secours!
jo Een aanslag! Politie! Brandweer!
joris De vingerkommetjes! Gebruik de vingerkommetjes!
Joris geeft de vingerkommetjes. De tantes drinken ze leeg.
cunera Meer! Meer! Meer!
jo Mijn keel! Mijn slokdarm! Mijn strottenhoofd!
De tantes kloppen aan bij het doorgeefluik.
cunera Water! Desiree! Red ons! Doe open!
jo Opendoen! Opendoen!
Desiree doet het doorgeefluik open.
desiree Zoeken jullie het zelf maar uit.
Desiree slaat het doorgeefluik dicht.
jo Gemeen loeder! Water! Water!
cunera De badkamer! Boven!
jo Ja! Naar het toilet!
Jo en Cunera af. De zwerver staat bij de verandadeur. Hij heeft een klein koffertje bij zich en een hoed op zijn hoofd.
zwerver tegen Joris Dag jongen. Ik had een tafeltje gereserveerd. Voor één persoon. *De zwerver gaat zitten, zet zijn koffer naast de stoel, zegt zijn hoed op tafel, pakt de menukaart. Is dit het menu van de dag?*
joris Wat kom jij hier doen?
zwerver *kijkt in het menu* Een hapje gebruiken.
joris Dat kan niet.
zwerver *kijkt in het menu* Waarom niet?

joris Dit is een familierestaurant.

zwerver Doen we toch gewoon of ik familie ben. *legt de kaart neer* De Spaghetti Putanesca lijkt me wat pittig.

joris *roept* Tante Desiree!

tegen de zwerver Ga nou weg, joh.

zwerver Ik zit hier lekker, Mister.

Joris af naar de keuken. De zwerver springt op. Pakt de bundel enveloppen van de Kinderbescherming. Bekijkt ze. Doet ze in zijn koffertje. Onderzoekt de kast. Opkomst Desiree en Joris. Desiree veegt snel haar handen af aan haar schort als ze de zwerver ziet.

desiree O jee. U bent er al!

zwerver Beter te laat dan te vroeg... eh... beter te vroeg dan te laat. *stilte* U bent één van de heksen?

joris *sist* Doe normaal!

zwerver U ziet er meer uit als een fee.

desiree *draait de sleutel om van de deur naar de bovenverdieping* Het spijt me. We zijn gesloten.

zwerver *met een breed gebaar* Ik zie hier anders een bloeiende en gezonde horecaonderneming.

desiree Morgen gaan we pas open.

zwerver Wat garnalen misschien? Een blaadje sla? Ik ben met weinig tevreden.

desiree Joris! Haal snel een garnalencocktail voor deze mijnheer.

joris Ja! Of niet!

Joris af naar de keuken. De zwerver probeert iets te zoeken zonder dat het opvalt. Desiree werkt haar lippenstift bij.

desiree Dus u bent die man alléén? Eh... de man waar ik mee sprak. *stilte*
Aan de telefoon.

zwerver Uw warme stem hangt nog steeds in mijn oor.

desiree En u bent hier op vakantie?

zwerver Precies.

desiree Alléén op vakantie?

zwerver Moederziel alleen, mevrouw.

desiree Wat zoekt u toch?

zwerver Een mens zoekt altijd naar iets dat hij verloren is.

cunera *af. Morrelt aan de deur* Desiree!

desiree *tegen de zwerver* O help. Ik geloof dat u toch maar moet gaan.

zwerver Ik dacht dat dit restaurant bekend stond om zijn gastvrijheid.

cunera *af* Desiree! Waarom zit die deur op slot?!

desiree Mijn zussen zijn niet in een bui om iemand als u te ontvangen. Komt u morgen maar terug. Dan is de sfeer vast opgeklaard.

jo *af* Desiree! Haal onmiddellijk de deur van het slot!

desiree *tegen de zwerver* U brengt me in enorme problemen, mijnheer.

zwerver Dat is het laatste dat ik zou willen, mevrouw.

cunera *af* Opendoen, Desiree! Nu!

desiree *roept* Ik kom eraan!

zwerver *ineens* Ik weet het weer!

De zwerver pakt snel de sleutel vanachter het schilderij.

jo Desiree! Wat doe je daar?!

zwerver Het was me een waar genoegen, mevrouw. Mag ik Desiree zeggen?

desiree Ja. Natuurlijk. Maar... eh u pakte iets... u stál iets.

jo *af* Moet ik geweld gebruiken, Cunera?

cunera *af* Je zus gaat de deur forceren, hoor!

zwerver *geeft Desiree een handkus* Je bent nog geen spatje veranderd,
Desiree.

desiree Jij! Nee! Dat kan niet!

zwerver *stapt de kast in* Au revoir! En mondje dicht, hè!

cunera *af, tegen Jo* Trap die deur in, Jo!

desiree *met de sleutel* Wacht! Wacht! Ik ben er al. Het slot klemt. Ik ben...
ben... het is ben... ik... ben er al.

*Desiree heeft de deur open. Jo en Cunera stappen naar binnen. Zij inspecteren
argwanend de ruimte. Lange stilte.*

jo Dat duurde wel erg lang.

desiree Sorry. Zo geschrokken. Vanwege... *stilte* Gaat het weer een beetje,
zusjes?

cunera Van wie is die hoed?

desiree Welke hoed?

jo De hoed die daar op dat tafeltje ligt.

desiree Is dat een hoed? *stilte* Maar die ligt daar toch al een hele tijd?

Joris op met garnalencocktail

joris Waar is ie?

desiree Die... eh... man alléén heeft afgebeld.

cunera *tegen Joris* Van wie is die hoed?

joris *stilte* Van mij.

cunera Draag jij een hoed?

joris Soms.

jo *pakt de hoed. ruikt eraan* Deze hoed stinkt.

joris *trek de hoed uit haar handen en zet hem op* Dat klopt. Hij is heel erg
oud.

cunera Ik ken die hoed ergens van.

desiree *snel* De Spaghetti Putanesca was te pittig, hè Joris. Dat recept moet veranderd.

joris Vind ik ook.

cunera *stilte* Zand erover. We gaan allemaal naar bed. We hebben onze nachtrust nodig. Het wordt morgen een uitputtende dag. *gaat* Slaap lekker allemaal.

desiree Wie doet de afwas?

jo Wie denk je, Desiree?

cunera *komt terug* Zeg... eh... Joris?

joris Ja?

cunera *klopt op de kast* Wat zit er eigenlijk in deze kast?

joris Mijn spullen. Alles wat ik heb.

cunera Hm. *stilte* Welterusten.

Cunera af. Jo naar Joris.

jo We komen er nog wel achter, waar jij mee bezig bent.

Jo af. Desiree en Joris. Desiree begint zenuwachtig de tafels af te ruimen. Schudt het bed van Joris op.

desiree Jij moet nu ook maar naar bed, hè.

joris Waar is die kerel gebleven?

desiree Die is weg. Ga snel je tanden poetsen.

joris Ik snap er niks van.

desiree Ik ook niet.

Joris af. Desiree draait de portretfoto van de man met de hoed om naar de muur. Ze klopt op de kastdeur. De zwerver verschijnt.

desiree Jezus! Ben! Wat kom je doen?

zwerver Stil! Niemand mag weten wie ik ben.

desiree Maar Joris toch wel...

zwerver Joris al helemaal niet.

desiree Je bent zijn vader, Ben.

zwerver Noem je mij een vader? Deze man in een broek met rafels en scheuren? Met een baard van jaren ellende? Mijn zoon verdient een échte vader. Geen vader waar hij zich voor moet schamen.

desiree Kom op, Ben! Hij heeft maar één echte vader en dat ben jij.

zwerver Ik ben nooit een vader geweest en ik zal het nooit zijn ook. Ik ben nu eenmaal een man van het vrije veld. Ik ging dood tussen deze vier muren. Het spijt me enorm. Als mens ben ik mislukt.

desiree Ook een mislukkeling kan een goede vader zijn. *stilte* Wat kom je doen, Ben?

zwerver Voor ze stierf, schreef Maria een brief. Ze maakte zich zorgen over Joris. Over zijn toekomst. De eigendomspapieren van het huis enzo. Ik ben hier om zijn zaakjes te regelen.

desiree Dan ben je flink te laat, hoor.

Joris op in pyjama. Met bundeltje kleren. Hij heeft de hoed nog op.

joris *zet de hoed af* Je kwam zeker terug voor je hoed?

zwerver Ja. *stilte* Je mag hem wel houden hoor.

joris Wat moet ik met zo'n oude hoed?

zwerver Handig. Tegen de regen. Tegen de zon.

joris *geeft de hoed* Hier. *stilte* Nu wil ik naar bed.

zwerver Ja. Natuurlijk. *stilte* Slaap lekker dan maar.

desiree Kom, Ben... eh... Ben je klaar?

joris Opzouten jullie. Dan kan ik gaan liggen.

Desiree trekt de zwerver mee naar de veranda. Doet de lichten uit. Joris kruipt in bed. De zwerver en Desiree smoezen op de veranda.

zwerver Waarom ben ik te laat?

desiree Jij hoeft niet meer voor je zoon te zorgen. Je kunt het zelfs niet meer. Cunera zorgt nu voor hem. Ze is zijn voogd.

zwerver *O. stilte* Doet ze het een beetje goed?

desiree *ontploft* Of ze het goed doet?! Wat ben je toch een enorme lulhannes, Ben. Dat arme kind staat onder voogdij, terwijl zijn bloedeigen vader zich niets van hem aantrekt.

zwerver Ga me nou geen schuldgevoel aanpraten, zeg.

desiree Dat doe ik wel. Ik praat je een schuldgevoel aan van tienduizend meter. Je weet toch hoe Cunera is!

zwerver Ik ken haar niet. De enige zus van Maria die ik ontmoet heb, ben jij.

desiree Het is Cunera alleen maar om het huis te doen. Spinnijdig was ze en stinkjaloers, toen Maria het restaurant erfde. Terwijl wij met zijn drieën op een driekamerflat zaten in Schin op Geul. Zodra ze zich hier heeft genesteld, zet ze Joris op straat.

zwerver De eigendomsakte van het huis moet ik hebben. Dat is mijn enige kans. Maria schreef me dat hij in die kast moet liggen. Ik heb gezocht, maar ik kan hem niet vinden.

desiree Je zoon heeft geen huis nodig, maar een vader, Ben. *Cunera met zaklantaren in nachtpou in het restaurant Stil!*

cunera *bij het bed* Slaap je al? *probeert de kast open te krijgen* Waar is die sleutel? *Cunera zoekt in de kleren van Joris. Verdorie. fluistert bij de gangdeur* Schiet nou op, Jo!

jo *op in nachtgewaad, fluistert* Ik kan niet heksen, Kuu.

cunera *zacht* Openmaken die kast. Gebruik geweld.

jo *zacht* Maar de jongen slaapt.

cunera *zacht* Onhóórbaar geweld.

jo *zacht* Hoe moet dat?

cunera *zacht* Jij heb in het leger gediend. Ik niet.

jo *zacht* Geef me een fles... een mes bedoel ik.

Cunera naar de keuken. Jo klimt op een stoel om snel een paar slokken uit een fles te nemen. Wankelt. Valt met een klap op de grond. Cunera met een enorm koksmes op uit de keuken. Joris schrikt wakker. Knipt het licht aan.

joris *in paniek* Help! Ze gaan me vermoorden! Tante Desiree!

De zwerver duwt Desiree naar binnen.

cunera Rustig maar, schatje. We kwamen gewoon even kijken of je lekker sliep.

desiree Met een mes in je hand?

cunera *schrikt. draait zich om. tegen Desiree* Wat doe jij buiten? Op dit uur van de nacht?

desiree Wat doen jullie binnen kan ik beter vragen? Jij tot de tanden gewapend? En jij met een wijnfles?

cunera Precies, Desiree! Het is die ellendige drankzucht van je zuster. Daar wilde ik eens en voor altijd een eind aan maken.

desiree Met een mes?

cunera *trekt aan Jo* Vooruit! Naar je kamer, jij! Zuipschuit!

jo Maar ik heb geen druppel gedronken.

cunera *schopt haar* Niks mee te maken! Ingerukt! Mars!

Jo verdwijnt. Cunera geeft het mes aan Desiree.

cunera Hier. Het mes van de kokkin. Leg het maar terug op de plek waar het thuishoort.

desiree *wijst* In deze kast, zeker?

cunera Die kast zit op slot. Eh... dacht ik zo. *stilte* Lieve Joris. Lieve Desiree.

Tot morgen.

Cunera af. Joris springt uit bed. Loopt naar het schilderij.

joris Zie je wel! De sleutel is weg! De sleutel van mijn kast! Die heksen hebben hem gestolen.

desiree Zit er dan iets belangrijks in?

joris Mijn Donald Ducks. Een foto van mijn moeder. Het pak van mijn vader. Waarin hij getrouwd is.

De zwerver stapt van de veranda de kamer in.

joris Sodeju! Ben jij hier nog steeds? Wat gebeurt er vandaag! Ik word gek!

desiree Rustig, Joris. Ik ken hem. Hij is een vriend.

joris Heb jij een zwerver als vriend?

desiree We kennen elkaar nog... van... van toen. Nietwaar, Alexander?

zwerver Van de lagere school, ja.

joris Je kunt niemand vertrouwen. En zeker je familie niet.

desiree Mij kun je vertrouwen. En Alexander ook. Ga nu maar slapen.

joris Ik kan niet slapen.

desiree Zullen we dan nog even bij je zitten?

Joris draait zich op zijn zij.

desiree Er woonden eens in een land hier ver vandaan een man en een vrouw die veel van elkaar hielden. De man was een zeeman. De vrouw een boerendochter. Ze waren getrouwd. Ze hadden een mooie boerderij geërfd. Dus daar moesten ze voor zorgen. Elke dag gingen ze samen naar het land. Om te ploegen. Om het graan in te zaaien. Maar de man hield niet van het boerenbedrijf. Hij had een hekel aan die modderige akker. Hij deed zijn werk alleen maar omdat het zijn plicht was. En omdat hij van zijn vrouw hield natuurlijk. Op een dag werd er een kindje geboren. Dus moest de man alleen naar het land om voor het eten te zorgen.

zwerver Maar in plaats van naar de akker te gaan, liep hij naar de hoogste duintop om over de zee uit te kijken. Hij voelde dat hij er niet voor

geboren was om in de klei te staan. Hij verlangde naar een schip. Een wild onstuimig teugelloos schip. Met lucht en wind en water om hem heen. En op een dag besloot hij... kon hij niets anders... hij liet de boerderij en zijn vrouw en zijn zoon in de steek. Hij vertrok met de noorderzon. Naar het eind van de wereld.

stilte

desiree Slaap je?

Desiree en de zwerver staan voorzichtig op. Hij opent zijn koffertje en begint gehaast een briefje te schrijven. Stopt die in een envelop van de Kinderbescherming. Geeft de brief aan Desiree.

zwerver Zeg tegen Cunera dat er post voor haar is en geef haar deze brief.

Breng me morgenochtend een schaar, een scheermes en wat zeep.

desiree Waar haal ik in godsnaam... Wacht! Ik heb een Ladyshave.

zwerver Een Ladyshave? Wat is dat?

desiree Nou... eh... Ben... gewoon een soort scheerapparaat.

zwerver Oké. Oké. *kruipt in de kast* Welterusten, Desiree.

desiree Wat ga je doen? Ga je daar slapen?!

zwerver Dat eigendomsbewijs moet in deze kast verborgen zijn. En verder moet ik hier iets regelen.

desiree Ik hoop dat je weet wat je doet, Ben.

zwerver *sluit de kast van binnen af* Slaap lekker.

desiree Slaap lekker, Ben.

Muziek. Desiree versiert de kamer met slingers. Zet ontbijtbordjes klaar. Plaatst de brief van Ben opzichtig op tafel.

desiree *zacht* Welterusten, Joris.

Desiree af. Joris draait zich op zijn andere zij. Nacht. Muziek maakt overgang naar de volgende dag. Cunera en Jo behoedzaam op. Jo als man in pak met

baard en pruik. De baard lijkt als twee druppels water op de baard van de zwerver. Het pak is identiek aan het kostuum dat in de kast hangt. Hele scène wordt gefluisterd vanwege de slapende Joris.

cunera Je moet je autoritair opstellen, Jo. Als een strenge schoolmeester. Als een inspecteur.

jo Ik weet niks van inspecteren.

cunera *geeft een papier* Dit formulier moet je hem laten ondertekenen.

jo Ik voel me zo hulpeloos zonder uniform.

cunera Een flinke kerel zijn, Jo. *frummelt aan de baard* Je baard zit los. Ga mee. Dan plakken we hem vast in de badkamer. Daarna ga je naar buiten. Je belt aan bij de voordeur. En je speelt toneel.

jo Durf ik niet.

cunera Gewoon doen alsof. *duwt haar de overloop op. Jo en Cunera af*
De wekker gaat af naast het bed van Joris. Joris slaat de wekker uit en schiet overeind.

joris Wat een afschuwelijke nachtmerrie! *doet zijn ogen open* Nee! Het is waar! Het restaurant! 'De Vier Zusters'! De tantes! De Zwerver! Nee!
springt uit bed. Kijkt achter het schilderij. Schopt tegen de kastdeur.

zwerver *vanuit de kast* Ben jij dat, Desiree?

joris Hè? Wat?! Wie zit er in mijn kast? *schopt weer tegen de deur. Opkomst*
Cunera Hallo?! Is daar iemand?

stilte

cunera Praat jij tegen een kast?

joris Tuurlijk niet.

cunera Kom eens hier. Kijk me eens aan. *neemt zijn hoofd tussen haar handen*
Altijd de waarheid spreken, hoor. Vooral op een dag als vandaag. *kust hem*
Gefeliciteerd met je verjaardag, jongen.

joris *gruwt* Dank u, tante.

cunera Eerlijkheid is een belangrijke eigenschap voor een jongen van twaalf.

joris *pakt zijn kleren bij elkaar* Ja! Of niet!

cunera Wat ga je doen?

joris Naar de badkamer.

cunera Nee! Die is bezet.

joris *gaat af* Hoe weet jij dat nou?

cunera U! U! Het is: U! Wacht!

Joris af. Cunera twijfelt tussen badkamer en kast. Klopt dan op de deur. Er wordt terug geklopt. Ze klopt weer.

zwerver *vanuit de kast* Ben jij het?

cunera Ja.

zwerver *vanuit de kast* Heb je het apparaat bij je?

opkomst Desiree, met de Ladyshave

cunera Welk apparaat?

desiree *verbergt Ladyshave achter haar rug* Hou je mond! Hou onmiddellijk je mond! Cunera!

cunera *fluistert* Schreeuw niet zo! Er zit iemand in die kast. De jongen houdt iets voor ons verborgen. *klopt op de deur* Kom er maar uit, hoor. De kust is veilig.

desiree *hard* Veilig? Noem jij het hier veilig?

van boven gebonk op de badkamerdeur

joris *boven* Mag ik alsjeblieft nog één keer gebruik maken van mijn badkamer! Als die deur niet opengaat, trap ik hem in!

cunera Goede hemel!

Cunera af naar boven. Desiree opent snel de kast. Zwerver naar buiten in het zwarte vaderpak.

desiree *geeft de Ladyshave* Snel. Hier. Ze komt zo terug.

zwerver Waarom is ie roze? Waar gebruik je dat voor?

desiree Gaat je niks aan, Ben.

zwerver Doet ie het?

desiree Hij is opgeladen. Wat ben je van plan?

zwerver Ik heb die hele kast doorzocht. Geen eigendomsbewijs.

gestommel op de trap

desiree Weg, Ben. Er komt iemand aan.

Ben hangt snel de sleutel terug achter het schilderij. Vlucht via de veranda naar buiten. Opkomst Cunera met achter haar Jo. Cunera schrikt van Desiree en duwt Jo terug de gang in.

cunera Kun jij me even alleen laten, Desiree? Ik ben op van de zenuwen. Ga iets nuttigs doen. De afwas bijvoorbeeld.

desiree Die is al gedaan.

cunera *schreeuwt* Dan ga je de pannen maar schuren!

desiree Wat heb jij?

cunera Begrijp je niet dat het een heel grote verantwoordelijkheid is?

desiree Wat in godsnaam?

cunera Dit! Het restaurant! Die lastige jongen! De zorg voor jou en Jo.

Altijd maar de oudste en de wijste zijn. En ik heb ook niet geslapen. Laat me alleen, dan kan ik op adem komen.

desiree Goed hoor.

Desiree naar de keuken. Cunera trekt de angstige Jo op uit de gang.

jo De jongen kijkt vast dwars door me heen, Kuu. Zonder uniform ben ik van glas. Eigenlijk ben ik een heel kwetsbare vrouw.

cunera Ik loods je er wel doorheen. Let op. Dit betekent: *gebaar* Streng tegen hem doen. Dit: *gebaar* Nu moet ie zijn handtekening zetten. Dit: *gebaar* Hou je mond, Jo, want je praat onzin.

jo Was ik maar nooit geboren.

desiree *vanuit de keuken* Ben je al op adem, Cunera?

Cunera opent het doorgeefluik op een kier. Jo weet daardoor snel een flesje drank van de kast te pakken en onder haar colbert te verbergen.

cunera *door de kier* Nog even, Deetje. Nog heel even. *sluit het doorgeefluik.*

Dan tegen Jo die ze de gang op duwt Naar buiten jij. Flink zijn. Gewoon aanbellen straks.

Jo af. Cunera klopt op de kast. Joris op in een punkachtige outfit. Battledress, soldatenkistjes, commandopet, camouflageschmink. Bespiedt haar.

cunera *zacht* Hallo? Ben je er nog? Kom er maar uit, hoor.

joris Je hebt toch een sleutel.

cunera *schrikt* Wat is dit? Wat stelt dit voor? Een oorlogsverklaring?

Desiree komt op met een gezellige schaal broodjes en bekertjes sinaasappelsap.

desiree Verjaardagsontbijt! Allemaal verzamelen aan de ontbijttafel! tegen

Joris Wat heb jij nou aan, jongen?

joris Survivalpak.

desiree Leuk! Survivallen! Samen met je vrienden?

joris Nee. Alleen.

desiree Op je verjaardagsfeestje? Wat sneu!

joris Ik wil geen feestje. Ik kan geen mens meer zien. Ik ga weg. De noorderzon achterna. Naar het eind van de wereld.

cunera Doe niet zo dramatisch, joh.

desiree Eerst een lekker ontbijtje. Wie weet wat er allemaal gebeurt op een dag als vandaag.

joris Ik heb geen honger. Ik eet wel uit een vuilnisvat. Mijn spullen mogen jullie hebben. Alleen mijn vader en mijn moeder neem ik mee.

cunera Dan moet je naar het kerkhof, jongen.

joris *bij Cunera* Geef me de sleutel van mijn kast en ik ben vertrokken.

cunera Die heb ik toch niet!

joris Welwaar. Je hebt hem gestolen.

cunera *woedend* U! U! Zeg: U! U heeft hem gestolen.

desiree Kom op, mensen. Neem een lekker vers broodje.

Joris loopt naar het schilderij.

joris Hier hing ie. Achter dit schilderij. En nu is hij weg. *kijkt achter het schilderij* Verrek. *loopt naar de kast. Doet die open* Verdomme! Zie je wel! Je neemt die sleutel en je jat mijn herinneringen. De enige die ik heb! Waar is het pak van mijn vader? Geef mijn vaders kleren terug.

cunera Waar heb je het over?

desiree Rustig, Joris. Ze heeft dat pak niet.

joris *tegen Desiree* Jullie spelen allemaal onder één hoedje. Met zijn drieën tegen mij. Ik moet jullie niet.

Joris gaat de kast in en sluit zich op.

desiree *klopt op de kast* Doe niet zo koppig, Joris. Dat pak van je vader komt heus wel tevoorschijn. *tegen Cunera* Ik krijg een enorme hekel aan die kast.

cunera Ik ook.

desiree Kom nou gezellig ontbijten, joh.

cunera Hij moet eruit zijn vóóordat de inspecteur hier is.

desiree Welke inspecteur?

cunera De inspecteur van de Kinderbescherming. Met het voogdijformulier.

desiree Maar jij bent toch zijn voogd?

cunera *loopt weg* Bijna, Desiree. Bijna.

desiree Wat ga je doen?

cunera Mijn bijl uit het schuurtje halen. *Cunera af*

desiree Joris! Ze is weg hoor.

joris *vanuit de kast* Rot op!

De bel gaat. Desiree naar de deur. Komt terug met de verklede Jo.

desiree Fantastisch! Je bent onherkenbaar!

jo Ja – eh... goed, hè.

desiree Deed de Ladyshave het niet?

jo Ladyshave?

desiree Kreeg je je baard er niet af?

jo Is er iets met mijn baard?

desiree Hoe heb je je zo dik gemaakt?

jo Eh... ging vanzelf.

desiree Luister, Ben.

jo Ben? Heet ik Ben?

desiree Er komt een inspecteur van de Kinderbescherming.

jo Dat ben ik. Eh... dat weet ik.

desiree Dan krijgt Cunera pas de voogdij over Joris. En je brief heeft ze nog niet gelezen.

jo Welke brief?

opkomst Cunera met haar bijl

cunera *schrikt* O jee! Je bent er al! U bent er al, bedoel ik. *tegen Desiree*

Heeft ze iets vreemds gezegd?

desiree Ze?

cunera Hij! Hij natuurlijk! De inspecteur. De inspecteur van de Kinderbescherming!

desiree Ken je hem?

cunera Geachte inspecteur! Dit is mijn zus Desiree. En ik ben Cunera. Ze *schudden handen*. Cunera Engelhardt. Let u maar niet op mijn bijl.

desiree Zal ik Jo even halen?

jo Nee – eh... alsjeblieft niet, zeg.

cunera *tegen Desiree* Je zus is naar de sportschool, Desiree.

jo O ja?

cunera Mijn toekomstig voogdijkind zit in deze kast, mijnheer. Het is zo'n lastpak. Misschien kunt u hem naar buiten krijgen?

jo *klopt op de kast* Ik? Eh... Joris! Hallo! Ik ben... eh... Ben. Van de Kinderdinges. Eh... Bescherming. Hier spreekt de Kinderbescherming.

joris *in de kast* Ik hoef geen bescherming.

Cunera geeft tekens.

jo Kom naar buiten. Dan kunnen we praten.

Cunera geeft tekens.

jo Onmiddellijk naar buiten komen, Joris!

joris *in de kast* Ik laat me door niemand de wet voorschrijven!

Cunera geeft tekens.

jo Je wilt toch niet naar een Kindertehuis?!

cunera *slaat op de kast* Doen wat de inspecteur zegt. Anders zwaait er wat! Namelijk deze bijl. *Cunera zwaait met de bijl. De bijl valt op haar voet. Au! Au!*

desiree *trekt Jo met zich mee richting veranda. fluistert* Ben! Ik snap er niks meer van.

jo Ik ook niet.

desiree *fluistert* Weet Cunera hiervan? Van dit plan?

jo Tuurlijk.

desiree Maar waarom?! *fluistert* Je moet Joris voorzichtig aanpakken, hoor.

jo Cunera wil juist dat ik streng tegen hem doe.

desiree *fluistert* De jongen is in de war. Hij wil weg. Naar het eind van de wereld. Hij lijkt precies op jou!

jo Op mij?

desiree *fluistert* Zal ik Cunera je brief laten lezen?

jo Hou toch eens op over die brief!

desiree *wanhopig* Ben!

Cunera komt aangehinkt. Maakt tekens: 'Mond houden Jo.'

desiree Wat sta jij nou in de lucht te zwaaien? *pakt de brief* Er is post voor je. Een belangrijke brief van de Kinderbescherming.

Cunera scheurt de brief open. leest

cunera Nee! Jo! Eh... Jooooo...zes! Jozesknetter! Er komt een inspecteur!

jo Ik ben er hoor.

cunera *pakt haar bijl* Een echte! Joris moet meteen uit de kast. Voor het te laat is.

desiree *werpt zich voor de kast* Je gaat die jongen niet met een bijl te lijf,

Cunera! En zeker niet op zijn verjaardag!

cunera Ik ga geen jongen te lijf. Ik ga een kast te lijf.

desiree Jij bent niets ontziend!

cunera Ga uit de weg, want jou ontzie ik ook niet.

Jo heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om een flinke slok drank achterover te slaan en wringt zich ertussen.

jo Rustig, dames! Rustig!

cunera *tegen Jo* Bemoei je er niet tegenaan! *tegen Desiree* Snap je dan niet dat ik dit ook voor jou doe. Voor ons familierestaurant. Voor de eer van onze familie.

desiree En ik bescherm het kind van de zus waar ik van hield.

cunera Aan de kant. Want ik sla dwars door jullie heen.

Joris doet de kast open.

joris Niemand hoeft mij te beschermen. Ik bescherm mezelf wel.

desiree *slaat haar armen om hem heen* Goed zo, Joris.

Dan ziet Joris Jo in vermomming.

joris Jij bent het! Jij bent de dief! Bedrieger! *tegen Desiree. Rukt zich los* Ik dacht dat ik jou kon vertrouwen. En je zei dat hij ook te vertrouwen was. *tegen Jo* Als ik een mooi pak jat, zien ze niet dat ik een verlopen zwerver ben, dacht je zeker.

cunera Dit is de inspecteur van de Kinderbescherming, Joris.

joris Dit is een oplichter die hier een beetje komt pieren waaien. Die hier gratis komt eten. Hoeveel garnalencocktails heb je al naar binnen gewerkt dat je plotsklaps zo dik bent?!

jo *dronken* Ik ben niet dik!

desiree Volgens mij is hier sprake van een gruwelijk misverstand.

joris Gruwelijk inderdaad. Jullie zijn allemaal gruwelijk. *grijpt Jo beet* Trek dat pak uit. Doe onmiddellijk dat pak uit!

jo *dronken* Mijn uniform trek ik niet uit! Nooit!

desiree Je uniform?

cunera *gebaren makend naar Jo* Hij bedoelt het uniform van een inspecteur, Desiree.

Jo en Joris vechten. Al vechtend verliest Jo haar baard.

desiree Jo! Het is Jo! Het is Jo, Joris.

joris *nog vechtend* Kan me niet schelen wie dit is!

desiree Het is je vader niet.

joris *vechtend* Ik heb geen vader!

Jo heeft Joris in een houdgreep

joris Hondenkak! Hondenkak!

jo Geef me de touwen! Geef me de hansaplast, Kuu.

desiree Waar blijft ie nou?! *tegen Joris* Hou vol, Joris. Ik ben zo terug.

Desiree af op zoek naar Ben

joris *kruipt verslagen snikkend op zijn knieën naar Cunera toe* Ik kan niet meer.

Lieve tante Cunera. U heeft gewonnen. Ik geef me over. Ik doe alles wat u wilt.

cunera Brave jongen.

joris Ik wil weg. Naar huis. Naar het eind van de wereld.

cunera *trekt hem tegen zich aan* Tuurlijk. Kom maar bij je tante, hoor. *zacht*

tegen Jo Snel. Je baard. *Jo fatsoeneert haar baard.*

tegen Joris Je tante zal ervoor zorgen dat al je zorgen verdwijnen. *gebaart*

naar Jo Je hoeft alleen maar een papier te ondertekenen. Dan komt alles goed.

joris Wat voor een papier?

jo *geeft het document* Dit papier.

joris Wat is dit?

cunera Denk daar maar niet over na. Je hebt het al lastig genoeg. Het is niet

makkelijk voor een jongen van twaalf om alleen op de wereld te zijn. *geeft*

haar pen Hier heb je mijn pen.

joris *tegen Jo* Waar moet ik tekenen?

jo Op het stippelijntje.

joris Ik dacht even dat je te vertrouwen was, Mister. *wil zijn handtekening*

zetten Die pen doet het niet.

Joris staart apathisch voor zich uit. Legt zijn hoofd op tafel. Ziet niet dat de zwerver

en Desiree op de veranda staan. De zwerver is geschoren en draagt het

trouwkostuum uit de kast.

zwerver Misschien kan ik behulpzaam zijn?

cunera Wie ben jij? Ga weg! Stoorzender!

zwerver Is dit het vermaarde visrestaurant 'De Vier Zusters'?

cunera We zijn dicht. Potdicht. Voor alles en iedereen.

zwerver Ik ben de inspecteur van de Kinderbescherming. De
Hoofdinspecteur van het Nationale Directiekantoor van de
Kinderbescherming.

cunera *zacht* Verdomme! Te laat! *geeft tekens aan Jo* Hier komen, Jo.

jo *zacht* Jo? Wie is Jo?

cunera *sist* Jo dat ben jij, Jo.

zwerver *tegen Jo* Ik zie dat u wat last heeft met de formaliteiten, collega.

*Gelukkig heb ik altijd een goedschrijvende vulpen op zak. legt de vulpen uit
de jas naast Joris neer* Hier. Zet je naam nu maar neer, jongen.

desiree *zacht* Ben?!

Joris tilt zijn hoofd op. Ondertekent. Cunera trekt het formulier uit zijn handen.

cunera Bingo!

joris *ziet de pen* Dit is de pen van mijn vader!

zwerver *schudt Cunera de hand* U bent de tante? Het liefhebbende
familielid? Mag ik u van harte feliciteren met het voogdijschap over mijn
zoon.

cunera Ben?!

zwerver *schudt Jo de hand* En u heb ik vaak in de kantine van het
directiekantoor aan de borrel gezien. Ik heb een enorme zin om die
slordige baard van uw gezicht af te trekken.

jo Ben?!

De zwerver trekt de baard van Jo naar beneden.

joris Tante Jo?! *Joris springt overeind.* Wat is dit! Jullie hebben dezelfde kleren aan! Wie zijn jullie? Wat is dit voor een toneelstuk? *pakt de bijl* Ga daar staan! Allebei! Meteen!

jo Hoezo?

cunera Doe maar, Jo. *met het formulier* Het maakt nu toch niks meer uit.

joris *tegen de zwerver* Jij ook. Dáár bij die kast.

desiree Rustig Joris.

joris Ik ben niet rustig!

Joris ruikt aan het pak van Jo. Aan de voorkant en de achterkant van het jasje.

Aan de broekspijpen. Idem aan het pak van de zwerver. Dan terug naar Jo. Weer ruiken. Dan weer het pak van de zwerver.

joris *wijst op de zwerver* Dit is het pak van mijn vader. Dit is het echte pak van mijn vader. Dit is van mij. *begint de zwerver te slaan* Trek uit die kleren.

Je hebt geen recht. Geen enkel recht.

desiree Joris! Niet doen!

zwerver Laat hem, Desiree.

desiree Zeg het dan, Ben! Zeg dat je zijn vader bent!

joris Ik wil hem niet! Ik heb geen vader!

cunera Goed zo, Joris! Sla er maar op hoor! Op die niksnut die terugkomt alsof er niks aan de hand is. Geef hem maar op zijn donder. Die uitvreter!

Die mislukkeling!

jo *met fles* Wat een verjaardag zeg! Proost!

joris *trekt snikkend aan het pak van de zwerver* Doe dat jasje uit. Het ruikt naar ons. Naar vroeger.

zwerver *geeft het jasje* Het ruikt naar mij.

joris *trekt het jasje over zijn survivaljack aan* Niet naar jou! Naar mama! *wijst*
Ook die broek!

zwerver *trekt zijn broek uit* Het spijt me, Joris. Het spijt me zo.

joris Praat niet tegen mij! Niet mijn naam in jouw mond! *trekt de broek aan*

Waar is de foto? De foto van mama?

zwerver In je broekzak.

joris *houdt de foto voor het gezicht van zijn vader* Ken je haar nog? Heb je

haar ooit goed bekeken? Heb je ons ooit goed gezien? *toont zich* Kijk dan!

Kijk dan lul! Ik ben hier! Hoe zie ik eruit in mijn survivalpak?

zwerver Je ziet er goed uit.

joris Dubbelsurvivalpak. *doet het jasje open* Soldatenoverlevingspak. *doet het*

dicht Trouwoverlevingskostuum van mijn moeder.

zwerver Van je vader.

joris Van mijn moeder. Dubbele zekerheid. Dubbele kinderbescherming.

Dubbel harnas. Niks aan de hand. *pakt de portretfoto van de man met hoed*

van het haakje aan de muur Mijn hele leven heb ik me afgevraagd wie deze

man was. Nu weet ik het. *gooit de foto aan scherven tegen de muur. rent af de*

gang op

desiree Joris!

zwerver Laat hem, Desiree.

desiree *naar Ben* Hoe kun je dit doen, Ben? Hoe kun je je zoon zonder slag

of stoot uitleveren aan die twee heksen daar!

jo *met fles* Ik ben geen heks hoor. Ik ben vandaag drieënveertig jaar lang al

geen heks. Gefeliciteerd met mij allemaal!

desiree *bij Ben* Je laat hem gewoon zijn handtekening zetten. Onder een

pact met de duivel.

cunera Hou toch je mond, Desiree. Ik kan jou en die mislukte zwager van

mij, met dit pact van de duivel, linea recta de straat op gooien!

jo *met fles* Met de hulp van het hoofd van de security!

cunera *tegen de zwerver* Je bent te laat, Ben. 'De Vier Zusters' is nu van mij!
Je hebt er een puinhoop van gemaakt. Jij en Maria en dat zoontje van jullie.
Ik maak er weer een toptent van. En daarbij kan ik jou niet gebruiken. *tegen*
Desiree En jou niet. *tegen Jo* En jou ook niet.

jo met fles Nou zeg!

zwerver Maar je voogdijkind zul je natuurlijk met alle liefde verzorgen.

opkomst Joris met sporttas. Nog steeds in 'dubbel' kostuum

joris Ik ga.

zwerver We gaan hier niet zonder slag of stoot weg, Joris. Ga zitten.

joris Nee.

zwerver Doe wat je vader zegt.

joris Ja! Of niet!

zwerver Luister naar me! Voor de eerste keer van je leven. En voor de
laatste keer misschien.

joris Ja! Of niet!

desiree *zacht* Doe maar, Joris.

joris *gaat zitten* Schiet op dan.

zwerver *gaat staan* Familieleden! We zouden hier eigenlijk twee vrolijke
verjaardagen moeten vieren...

jo Proost!

zwerver ...maar we zijn nu eenmaal een familie die door het lot... het
toeval... een ongeluk... door egoïsme en hebzucht...

cunera Schiet op, Ben!

zwerver We hebben allemaal verwoed gezocht naar het eigendomsbewijs
van 'De Vier Zusters'. Want iedereen wist dat Maria er de enige wettige
eigenaresse van was. Maria, mijn vrouw en jouw lieve moeder, jongen.

joris Gaan we sentimenteel doen, ouwe?

zwerver Ik heb deze kast van binnen en van buiten doorzocht. Maar ik vergat één ding. Het pak waarin ik getrouwd ben. Kijk maar eens in je binnenzak, jongen.

joris *haalt papieren uit de zak* Wat is dit? Een testament?! De eigendomsakte?! Een brief?!

zwerver Lees maar voor, Joris.

joris Ja! Of niet!

zwerver Het is een brief voor jou.

joris Voor mij? *vouwt de brief open*

Lieve Joris.

Als je deze brief leest, ben ik er niet meer. Dat is nu eenmaal zo. Ik heb je vader gevraagd om terug te komen naar huis. Ik weet niet of hij de moed heeft om dat ook te dóén. Hij houdt nu eenmaal niet van vier muren om zich heen. Maar hij houdt wel van jou. Misschien vind je het moeilijk om dat te geloven. Hij houdt net zoveel van jou als ik dat doe. Wij hebben geprobeerd om samen te leven. Toen dat niet lukte, hebben we elkaar de vrijheid gegeven. Maar we zijn nog steeds in liefde verbonden. Neem ons die scheiding maar niet kwalijk, Joris. En vergeef vooral je vader. Het mooie huis, waarin wij eerst met zijn drieën en daarna met zijn tweeën zo gelukkig zijn geweest, laat ik na aan mijn zus Desiree. Je vader is een te grote chaoot om de waarde van een huis te bevatten en jij bent nog te jong om voor 'De Vier Zusters' te zorgen. Desiree moet maar een mooi kamertje voor je inrichten, waarin je nog lang en plezierig kunt wonen. Ik ben vanochtend bij de notaris geweest. In mijn testament heb ik alles geregeld. Dag jongen. Zorg goed voor jezelf.

Je moeder.

P.S. Mijn twee andere zussen hebben zich nooit iets van ons aangetrokken. Ze kunnen wat mij betreft het rambam krijgen.

stilte

jo Het rambam.

stilte

zwerver *tegen Cunera* Dus die handtekening van Joris is, wat betreft het eigendom van het huis, van geen enkele waarde.

cunera Wat een gemene brief! Wat een egoïstische en tactloze woorden!

zwerver Maar gelukkig heb je nog wel de voogdij over Joris.

cunera Aan mijn reet met die voogdij! *verscheurt het formulier* Dit doe ik ermee. Met dat etterige zoontje van jou! Dacht je dat ik me ooit om dat kind zou bekommeren? Wat mij betreft loopt ie naar het eind van de wereld. Regelrecht de afgrond in.

tegen Jo Ga je mee Jo? We gaan naar huis.

jo *dronken* Geen zin.

cunera We hebben hier niets meer te zoeken.

jo Ik blijf. Alles beter dan Schin op Geul.

cunera Eindelijk heb je me te pakken, hè Desiree? Eindelijk heb je gewonnen van je oudste zus! Weet je nog hoe we het hier aantreffen? *gooit stoelen en tafels omver* Zo zag het er hier uit! En zo! *gooit de Donald Ducks door het restaurant* En zo! *trekt de dekens van het bed* En zo! *keert de prullenbakken om* En zo! *gooit de inhoud van de koelkast door de kamer* En zo!

joris *enthousiast* Dank u wel, tante Cunera! Nu is het hier weer gezellig!

cunera *trekt chipzakken open* Veel plezier in jullie puinhoop!

jo *grijpt Cunera vast en tilt haar hoog op* Nu is het afgelopen, Cunera.

cunera Laat me los, Jo!

jo Ik ben het hoofd van de security. Dit gedrag tolereren wij niet, in de horeca.

cunera *spartelt* Zet me neer! Zet me onmiddellijk neer!

jo Jij wordt uit het pand verwijderd.

tilt haar de veranda op Jij krijgt een levenslang toegangsverbod.

cunera Idiote zuipschuit! Achterlijk drankorgel!

jo *schopt haar de coulissen in* Weg jij! Voor eeuwig en altijd terug naar Schin op Geul!

Cunera rent krijsend af.

jo Zo! Dat lucht op. Ik ben meteen weer nuchter.

desiree Goede actie, Jo! Maar je ziet er niet uit. Zal ik je uniform gaan halen?

jo Mijn uniform trek ik niet meer aan. Ik voel me prima zo. Beste familieleden. Gefeliciteerd allemaal met deze feestdag. *schudt handen* Dag Ben! Dag Joris! Dag Desiree. We bellen nog wel.

desiree Wat ga je doen, Jo?

jo Naar de kroeg. Mijn verjaardag vieren.

Jo af. stilte

zwerver *steekt zijn hand uit* Nou... eh... Joris. Gefeliciteerd dan maar. Ook namens mij. Ik heb jammer genoeg geen kadootje bij me. Alleen mezelf.

joris Wat moet ik daarmee? Met een vader in een onderbroek?

zwerver Eh... potje voetballen misschien?

joris Ik houd niet van voetbal.

zwerver Ik ook niet.

joris Hm. *stilte* Geef me die hoed maar.

zwerver Welke hoed?

joris Die oude stinkende hoed.

zwerver Waar heb ik die? Wacht! *loopt naar het vuilnisvat. vist de hoed op.*

klopt hem af. geeft hem aan Joris Alsjeblieft.

joris Dank je wel. *zet hem op* En nu ga ik weg.

desiree Niet weggaan, Joris. Niet naar het eind van de wereld. Je hoort hier thuis. *tegen Ben* En jij ook. Dit huis is nu van ons. Van ons... eh... drieën.

joris Ik ga gewoon naar het strand, hoor. Een beetje pieren waaien.

zwerver Hey Mister?! Mag ik mee?

joris Trek eerst eens iets fatsoenlijks aan, man.

Joris trekt het trouwkostuum uit. De zwerver doet het aan.

zwerver En nu?

joris *kijkt hem aan* Gewoon doen wat je wilt, papa.

Joris loopt de veranda af naar het strand toe

zwerver *wijst op het uithangbord* Vanaf vandaag heet het hier zeker 'De Zuster' in plaats van 'De Vier Zusters'?

desiree 'De Twee Zusters'. Maria vergeet ik niet.

zwerver Ik ook niet.

Ze komen dicht bij elkaar.

zwerver Bedankt voor je hulp, hè.

desiree Ja. Jij ook. Bedankt.

Ze kussen elkaar.

desiree Zal ik vanavond iets lekkers klaarmaken? Familiediner? Voor een man alléén, een vrouw alléén en een jongen alléén?

joris *van ver* Hee ouwe! Schiet eens op! Ik sta te wachten!

De zwerver loopt de veranda op.

desiree Wat ga je doen, Ben?

zwerver Pierewaaien natuurlijk!

De zwerver maakt een dansje op de veranda. Desiree loopt naar hem toe. Ze dansen even samen.

zwerver *zingt*

This was the story of the Hurricane
The man the authorities came to blame
For something he had never done
They put him in a prisoncell
But one time he will be
The Champion of the World

De zwerver is verdwenen. Desiree kijkt hem na. Zwaait. Dan loopt ze terug het restaurant in. Hangt de portretfoto van de man met de hoed terug op zijn plaats. Kijkt om zich heen.

desiree Wat een puinhoop!

Ze begint op te ruimen.

black out

De tantes ging bij de Toneelmakerij in première op 8 november 2014 in
Jeugdtheater de Krakeling in Amsterdam.

joris Keja Klaasje Kwestro

cunera Rogier in 't Hout

jo Tjebbo Gerritsma

desiree Anil Jagdewsing

zwerver Peter van Heeringen

Regie: Paul Knieriem

www.toneelmakerij.nl

Schrijver en acteur Roel Adam 1953 is sinds 1975 werkzaam in het Nederlandse theater. Hij was medeoprichter en huisschrijver van de jeugdtheatergroepen Lijn Negen, El Dorado en Huis aan de Amstel. Ook schreef hij onder meer voor het Ro Theater, Theatergroep Maccus en Jeugdtheater Sonnevanck. Vanaf 2009 is Roel Adam verbonden aan de Toneelmakerij, het gezelschap dat is ontstaan uit de fusie van Huis aan de Amstel en Theatergroep Wederzijds. Zijn stukken zijn in meerdere talen vertaald en worden regelmatig in het buitenland gespeeld. In 2009 verscheen een selectie uit dit werk onder de titel: *15 theaterteksten van Roel Adam* bij Uitgeverij International Theatre & Film Books.

Toneelwerk

De tantes* – 2014

Mensenvlees* – 2013

Heldenbrigade* – 2011

Fanny & Alexander – bewerking van het filmscript van Ingmar Bergmann – 2011

No mans land* – 2010

Spinoza [in exile] – 2008

Aan de overkant – 2005

Romanovs – 2004

Meisjes zijn niks – 2003

Vuur – 2001

De dag dat mijn broer niet thuis kwam* – 2000
Het station – 1998
Netotsjka – 1997
Axel en Agnes – 1997
Monomaan – 1996
Stil de trommelaar – bewerking van *Mutter Courage* van Bertolt Brecht – 1995
Eternity/Tot gij mij ziet – 1995
Slagersmeisjes – 1994
Voor een verloren kind – 1993
Alles wil het vuur – 1993
Siberië – 1992
Peer Gynt – bewerking van het stuk van Henrik Ibsen – 1991
Kinderjaren – 1991
Nachthemel – bewerking van *De kleine prins* van Antoine De Saint-Exupéry – 1990
November – 1990
Een lek in het zwijgen – 1990
Over morgen – 1989
De ballade van een visserskoning – 1989
De koning en de rest – bewerking van *De koning sterft* van Eugene Ionesco – 1989
De dood van de olifant – 1983
Onweer – 1982

* Deze teksten verschenen in de reeks van De Nieuwe Toneelbibliotheek # 59, 105, 185, 189 en 242

